

Nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisy

Sanna Jokinen

Projektikoordinaattori

Nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisyhanke (2012-2015)

Nuorisoasuntoliitto ry

www.nal.fi/hanke

Nuorisoasuntoliitto ry (NAL)

- Toiminut nuorten asumisen parissa vuodesta 1971 lähtien.
- Valtakunnallinen keskusliitto.
- NAL- yhteisöön kuuluu 26 paikallisyhdistystä, yleishyödyllinen vuokraloyhtiö Alkuasunnot Oy ja asumisen tukipalveluita tuottavan NAL Palvelut Oy.
- Perustehtävä:
 - Rakennuttaa ja vuokraa nuorisoasuntoja
 - Kehittää ja tarjoaa itsenäisen asumisen onnistumista tukevia palveluita
 - Tuottaa asumista koskevaa tietoa
 - Toimii nuorten edunvalvojana
- PAAVO I ja II:
 - Koordinoi Nuorten tuetun asumisen kansallista hanketta 2008-2011
 - Koordinoi Nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisyhanketta 2012-2015

Nuorten asunnottomuus tänään

ARA: pitkäaikaisasunnoton on henkilö, jonka asunnottomuus on pitkittynyt tai uhkaa pitkittyä sosiaalisten tai terveydellisten syiden vuoksi yli vuoden mittaiseksi tai asunnottomuutta on esiintynyt toistuvasti viimeisen kolmen vuoden aikana.

Suurimmat asunnottomuusskunnat

- alle 25 -vuotiaat

	Helsinki	Espoo	Vantaa	Tampere	Turku	Lahti	Jyväskylä	Kuopio	Joensuu	Oulu
Yksinäiset asunnottomat yhteensä										
2010	3 355	525	543	417	386	153	193	276	105	199
2011	3 400	624	545	351	332	214	182	220	100	40
Nuoret (alle 25-v.)										
2011	570	116	100	66	28	5	63	47	26	2
2012	1 100	125	129	71	35	33	50	44	33	0

786 → 57 %

1 354 → 66 %

Lähde: ARA, Asunnottomat 2012, Selvityksiä 1/2013

Nuorten asunnottomuuden erityispiirteitä

”Koko elämäni oli putkikassissa.”

- Kavereiden luona majailua, ei näy tilastoissa
- Yleensä lyhytaikaista
- Itsenäistymisvaiheessa
- Tulee yllätyksenä nuorelle
- Riskitekijä nuoren hyvinvoinnille ja itsenäistymiselle
- Vakava uhka nuoren opiskelulle ja työssä käynnille

Esimerkkejä nuorten asunnottomuuteen johtavista syistä:

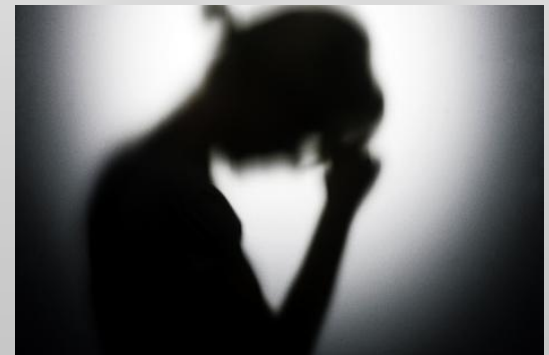
- Työttömyys
- Velkaantuminen ja luottotietojen menetys
- Vuokrarästien tai häiriöiden takia saatu häätö/häädöt
- Elämänhallinnan puutteet
- Nuorten avoerot
- Vanhempien avioerot tai kestämätön kotitilanne
- Uusioperheet
- Yhteiskunnan rakenteelliset syyt
- Kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja ei ole
- Ennakkoluulot

Nuorten aikuisten asunnottomuutta ennustavat tekijät peruskoulun 9. luokalla

- Tarkasteltiin terveyteen, terveyskäyttäytymiseen ja perhetilanteeseen liittyvien riskitekijöiden yhteyttä nuorten aikuisten asunnottomuuteen.
- Ennustavia tekijöitä: masennus, käytöshäiriöt, runsaat fyysiset oireet, päihteiden käyttö, nuorten raportoimat vanhempien parisuhteen ja perheen talouden ongelmat.
- Tyttöillä: mielenterveyshäiriöt
- Pojilla: tiheä alkoholijuominen
- Lukuisat kasaantuneet ongelmat!

(Lähde: Fröjd, Marttunen & Kaltiala-Heino (2012): Nuorten aikuisten asunnottomuutta ennustavat tekijät peruskoulun viimeisellä luokalla. Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti 2012: 49)

Mitä me voimme tehdä?

- ennaltaehkäiseminen ja varhainen puuttuminen

- Kotona huomioidaan itsenäistymässä olevan nuoren asumisen tarpeet ja taidot sekä huolehditaan, että nuorella on riittävästi tietoa asumisesta, taloushallinnasta ja arjen käytännöistä
 - ❖ Nuori mukaan kotiaskareisiin ja asioiden hoitoon
 - ❖ Keskustellaan rehellisesti, mitä kotoa pois muutto tarkoittaa
- Asumistietouden levittäminen nuorille ja ammattilaisille eri instituutioissa
 - ❖ Vaikuttaminen OPS:iin ja oppilaitosyhteistyö
 - ❖ Yhteistyö Puolustusvoimien kanssa
 - ❖ Asumiseen liittyvän materiaalin tuottaminen ja jakaminen (esim. oppaat)
 - ❖ Asumisen kurssit nuorille
 - ❖ Koulutusta ammattilaisille
- Huomioidaan asuminen erilaisissa verkostoissa ja päätöksenteossa (moniammatilliset työryhmät, poliittinen päätöksenteko)
- Tiedostetaan nuorten omaleimaisuus asuntomarkkinoilla
- Turvataan pienet ja kohtuuhintaiset asunnot

...mitä me voimme tehdä?

- Varmistetaan aina nuoren turvalliset asumisolot ja huolehditaan riittävästä asumisen tuesta, mikäli se on tarpeen
 - ❖ Asumisperehdytys
 - ❖ Asumisneuvonta ja -ohjaus vuokravälkatileilanteissa
 - ❖ Tuettu asuminen
- Ongelmatilanteissa tärkeää hallintokuntien rajoja ylittävää yhteistyö
 - ❖ Keskeisiä toimijoita: etsivä nuorisotyö, isännöitsijä, sosiaalitoimi ja palvelun tarjoajat
 - ❖ Byströmin nuortenpalveluiden ja Oulun seudun Nuorisoasuntoyhdistyksen yhteistyömalli, tilanteissa, joissa nuoren asuminen on kriisiytynyt tai uhkaa kriisiytyä.

Asunnottomuuden ennaltaehkäisy Oulun seudun Nuorisoasuntoyhdistyksen ja Byströmin nuorten palveluiden yhteistyönä

1. Asunnon hakeminen, haastattelu ja vastuullinen asukasvalinta:

- Nuori hakee asuntoa täyttämällä asuntohakemuksen.
- Asukasvalintaa tekee isännöinnistä vastaava Oulun Moniasunnot.
- Lähettää hakijan tarvittaessa haastatteluun. Haastattelijana toimii Osnan asumisohjaaja.

3. Asumisneuvonta, -ohjaus ja tuettu asuminen (OsNA):

- Asumisneuvonta: kertaluontoista neuvontaa vuokraelkatilanteissa.
- Asumisohjaus: yksilöllistä pidempiaikaista ohjaamista vuokraelkatilanteissa.
- Tuettu asuminen: kokonaisvaltaista tukemista itsenäistymisessä ja taloudenhoidossa.

5. Kriisivaiheen tuki:

- Asumisohjaaja selvittää tilannetta, varmistaa sos. etuudet, antaa jalkautuvaa palveluohjausta sekä tekee maksusuunnitelman / muun asumista koskevan suunnitelman asukkaahan kanssa.
- Asumisohjaaja hyväksyttää suunnitelman isännöitsijällä.
- Byströmin työntekijä on tarvittaessa mukana selvittämässä laajemmin nuoren tilannetta (esim. talousneuvonta, kriisityö, etuusneuvonta).

Asunnon hakeminen

Haastattelu ja vastuullinen asukasvalinta

Perehdytys

Asumisneuvonta, -ohjaus ja tuettu asuminen

Asumisongelmien interventiot

Kriisivaiheen tuki ja seuranta

2. Perehdytys:

- Käydään läpi vuokralaisen oikeudet ja velvollisuudet
- Annetaan ohjeita ongelmatilanteissa toimimiseen.
- Nuori saa perehdytyskansion.
- Perehdyttäjänä on Osnan asumisohjaaja tai Moniasuntojen asiakaspalvelusihteeri.

4. Asumisongelmien interventiot:

- Isännöinti lähettää asukkaalle (1. tai 2.) maksumuistutuksen
- Tiedottaa asumisohjaajaa asumisongelmista.
- Asumisohjaaja ottaa yhteyttä asukkaaseen: selvittää tilanteen ja ehdottaa tarvittaessa työskentelyä Byströmin työntekijän kanssa.

Lopuksi

- **Jokainen meistä voi tehdä ennaltaehkäisevää työtä.**
- **Ennaltaehkäisyä voi tehdä ennen pulmia, kriisivaiheessa ja sen jälkeen.**
- **Nuorille suunnatun tuen tulisi olla yksilöllistä, joustavaa, nuoren tarpeista lähtevää ja nuorta kunnioittavaa!**

” Ekan viikon mä nukuin lattialla. Ei mulla ollut huonekaluja, mutta mä nukuin paremmin kuin koskaan.

Mä olin vaan niin onnellinen, että mulla oli oma koti.”

Kiitos!